Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia Aristotelica-Thomistica - Cod. Ettenheim-Münster 226

Endel, Roman
Majer, Ferdinand

[s.l.], 1731-1732

Articulus 1us

urn:nbn:de:bsz:31-120354

Visual Library

ad 3tium Dtã 2 modis põe cõsiderari: 1º quatenus ē extra alterã.
2do quatenus in se ipsa habet partes extra partes, quod ei ē propriũ
p alijs entibus, sub priori cõsideratiõe videtur à Ltõ quasi more
aliorum accidentium; posteriori modo cõsiderata ē ex se indivisa, habet
enim ex se et ratiõe sui partes intra eandẽ essentiã ab invicem
distās. Solaq; perfectae distantiae, quod habet ē quantitas ab alia
quae solo nũ diversa. Ita S. Doct: opus: 70. a: 2. ad additum
solem. n: cõl: m̃. quũ 2 quotas habent idem situm tunc distinctae,
habent idem nũ situm mãdeter c. quãlitas a. rad eius pp
variet quantitas. qd ē quãdo ad introduced accidens acquisitum, etiam
varietur situs.

ad 4tum. n:c et par: di similitas ē: qdin coloribus dentes
plures partes caeteris visibiles distã ad recipienda distã
speciem accidentium, econtra ad plura accidentia solo nũ distã dant
unica solaq; partem, adeoq; si haec semel ē actuata, nõ pot
amplius actuari ab alio accidente.

ad 5tum. n: m̃ ad omnia p: d m̃. illa obiecta si solo nũ distã in
esse materiae c m̃ in esse repraesentatiuo n: m̃ etc. Sicut enim illa obiecta
in esse ontico dicuntur eiusdem speciei; quod unum sibi habet
quidquid alterum habet, ita in esse repraesentativo, ita dicuntur esse eiusdem
speciei; quod unum repraesentat totum, quidquid repraesentat reliquum,
hac ratione unicum verbum à 2 visio ē eiusdem speciei in esse
repraesentativo, quã totum quod repraesentat unum, repraesentat alterum;
econtra species 2 verborum vg: ovorum nõ sunt eiusdem speciei
in esse repraesentativo, quã unum nõ repraesentat totum, quod alterum
repraesentat.

Quaestio 2da

De Essentiâ, Subsistentiâ, et existentiâ.

Articulus 1us

Quid sit. Subsistentia, essentia, et existentia, et an essentia et subsistentia realiter distinguantur.

N. 555 m Quid est 1o. Essentia varijs modis potest considerari 1mo
prout est quidditas rei. 2do prout dicitur natura sed hic
in ratione constitutiva quatenus in 2do distinguitur [illegible]. 3tio
prout constat ratione formali alicuius rei. unde est de
ratione rei esse de essentia totius illud constans. 4to
dicitur definitio, quia essentia explicatur per definitionem. 5to nominatur
conceptus obiectivus alicuius rei, quia est id, quod repraesentatur per conceptum
formalem repraesentantem aliquam rem. in praesenti non agimus
de essentia obiectiva, sed essentia actuali actu existente et
extra causas posita. Quod autem dicitur essentias rerum esse
ab aeterno non debet aliqui, quod sint aliquid reale existens
extra Deum ab aeterno, sed quod ab aeterno sit connexio
praedicatorum essentialium ad invicem, quam connexionem ab aeterno
cognovit Deus, et hinc propositiones in quibus est eadem connexio
inter praedicatum et subiectum dicuntur aeternae veritatis.

N. 556 m Quid sit. Essentia definitur, quod sit primum principium intrinsecum et
adaequatum, quo res in se constituitur et ab alijs distinguitur.
dicitur 1o principium. quod ponitur loco generis. dicitur autem primum.
ad excludendum accidentia: intrinsecum et adaequatum ad excluden-
= das formam substantialem quia cum sit principium intrinsecum, non tamen
est adaequatum. Dicitur ultimo, quo res in se constituitur. quia
essentia est constitutiva, et per consequens distinctiva rei. Existentia
definitur, quod sit terminus sive actus ultimus, quo res
ponitur in esse, eaque est substantialis vel accidentalis: substantialis
tribuit substantiae existere per se, accidentalis tribuit accidenti
existere in alio, sive inesse alij. Demum subsistentia
est aseitas substantiae completae, reddens illam per se subsistentem
et incommunicabilem. Sicut autem ex essentia substantiae completae
existentia constituit aliquid totum, quod dicitur per se existens,
ita ex essentia et subsistentia provenit aliquid totum per
se subsistens, et id sic sit natura completa incommunicabiliter

et hoc ē suppositum, qd dici qut: Abstrãa Absolutis
p se subsistens et incplbis. Suppositalitas
Abstrãt qd Abstrãt suppositum, quamvis frequentiori
modo adpti [illegible] solum psona; ē a psona nihil
aliud qm suppositum n genus naa, sed intelli-
gentiā enim n dicitr persona, sd dtrq ē Angelus.
unde suppositum latius patet qm psona; et
subsistens latius qm suppositum, nam ois psona ē
suppositum, et oē suppositum ē subsistens; sed n
oē suppositum ē psona; nec oē subsistens ē suppositum.
His praenotatis quaeritis qstiō utrum subsistentia
ab existentia naa substantialis realiter distinguatur. Quare N. 559

Dico. Subsistentia n distinguitur realiter ab existentia
naa substantialis: ita videtur aperte sentire S. Doct.
ad Annibald: dist. 23. q: unica his verbis. eē
substantiat id, qd ē in oibus generibus quae; subsistere
vero speciali modo essendi, qui competit substantiae
p se subsistenti. Idi etm naa qm tradit
S. Doct: 1a P. q. 29. a. 2. ubi ait: ita em subsistere
dicimus, quae n in alio, sed in se existunt. Ex
quibus sic argbor: subsistentia ē id, quo res ē sub-
sistens, sicuti albedo ē id, quo albm ē album:
sed existentia substantialis ē id, quo res a naa substantialis
ē subsistens; ergo existentia substantialis ē ipsa
subsistentia, a qua ergo realiter n distinguitur. mi ē
certa. m pbtr. sicut in alio existere ē in alio existere,
ita subsistere p se ē in se existere; sed existentia
substantialis ē id, quo res ē in se existens: q[illegible] p m
existentia substantialis tribuere debet rei a naa
substantiali, ut ipsa existat, modo distō ab eo, quo
accidens a naa accidentalis existit, p existentiam suam

acciden͂s, cum qd existat accidens, ꝑ existentiam suam accidentalem in alio, nimirum in subiecto, ut res naturae substantialis existat modo subiecto debet esse ꝑ suam existentiam substantialem in se existere.

N. 558 us. Cōpto nō ꝑ tum existentia, sed ē subsistentia ē ultimum rei complementum, vi cuius res redditur completa posita extra causas atque incommunicabilis alteri composito: qd inter se non differunt realiter, differunt tamen inter se ratione; qa substantia quae tali importat incommunicabilitatem, existentia ā potius ultimum complementum, eaāq ōdeqe substantia et existentia varijs definitionibus et descriptionibus gaudent.

Solvuntur objectiones.

N. 559 us. Obio. Substantia ē terminus intrinsecus naturae individuae, sed existentia nō ē terminus intrinsecus naturae individuae, qd existentia nō ē subsistentia nō constat, cum enim natura individua constituet liberet terminum intrinsecum quo terminatur, qui nō ē aliq nisi subsistentia in potentia existentia creata. R. D: ē qd accidentale et instrictum naturae, atque ut terminet subiecto. Cd: a: 2. nō ē de ratione suppositi, qd nō ē terminus intrinsecus.

Ed. Existentia constituit suppositum incommunicabile, sed existentia ō constituit suppositum incommunicabile, qd C̄o. in pto. Cd. qd ē eadem cōblē, nō constituunt aliqd incommunicabile, atqui existentia ē eadem cōblis, nam ē ut ait D: Th: existentia eadem in oibus generibus, qd existentia nō constituit suppositum incommunicabile.

Arg. Existentia creata et substantia habent diversos effectus formales, qd C̄o. ciā cōstat. a pto. effectus formalis existentiae ē ponere rem extra causas, effectus formalis substantiae ē ꝑ modum terminantis naturae reddere capacem existentiae, ipsum illam constituere suppositum, sed isti sunt effectus formales diversi qpe.

4to. Pt. ut multi sentiunt creatura potest divinitus extra causas, et conservari et operari absque omni subsistentia, sed non sine sua existentia, ergo essentia formalis subsistentiae non est eam ponere extra causas, et consequenter diversa essentialiter ab existentia.

Resp. ad 1um. conc. maj. neg. min. ad cuius prob.: dico existentiam esse quod actuale et extrinsecum naturam introducit in rerum serie, quo est dicitur rei actuale, quod eam intrinsece non constituit, unde d. c. quod non est [illegible] intrinsece naturam introducit constituere [illegible] unitate n. c. etc. licet enim naturam intrinsece non constituat, illi tamen intrinsece unitur. N. 560us.

ad 2dum. conc. maj. neg. min. ad cuius prob. d. a. non constituit impossibilem in ea ratione in qua est possibilis causa, quia non est possibile necesse naturam existentiam nec in se ipsa est receptiva [illegible] sed sit [illegible], nec naturam quatenus actuat desinit amplius activitati subsistentiae, atque adeo excludit ab ea suam impossibilitatem passivam, sicque constituit suppositum impossibile per modum potentiae.

ad 3tium. [illegible] de existentia substantiali ad [illegible]: inter essentiam formales subsistentia est naturam reddere capacem existentiae, reddit enim illam [illegible] capacem recipiendi existentiam a forma substantiali per quam constituitur, unde non oportet alia nova entitate, quae [illegible] intermedia inter ipsam et existentiam interveniat.

ad 4tum. nego similiter posse fieri divinitus quam enim impossibile est naturam existere, et operari sine existentia per se, tamen non impossibile existere et operari sine subsistentia, quia ut essentialiter ab ea realiter non distinguitur.

Quaeritur
utrum essentia et existentia entis creati
realiter distinguantur.

Notandum. extra omnem controversiam esse, quod essentia et existentia N. 561us.
divina inter se non distinguantur realiter, ratio est, si existentia
Dei realiter ab essentia distinguitur, tunc faceret compositionem
realem, quae compositio est contra [illegible] omnis, sed talis compositio in Deo